

# STRATEGI- OG HANDLINGSPLAN 2023



KOLLEKTIVTRAFIKK-  
FORENINGEN

# INNHOOLD

<b>1. STRATEGI</b> .....	<b>3</b>
Kollektivbransjens strategi: .....	3
FN's bærekraftsmål: .....	5
KOLLEKTIVTRAFIKKEN VED ET VEISKILLE: .....	8
<b>2. STRATEGISKE OMRÅDER</b> .....	<b>9</b>
GRUNNPILARER: .....	9
MÅL: .....	11
<b>3. HANDLINGSPLAN</b> .....	<b>12</b>
Innledning: .....	12
A. GJØRE HVERANDRE GODE .....	12
B. ØKE OPPMERKSOMHET OG KUNNSKAP OM BÆREKRAFTIG MOBILITET 13	
C. BIDRA TIL OMSTILLING GJENNOM ØKT INNOVASJONS-OG GJENNOMFØRINGSEVNE.....	13

# 1. STRATEGI

## KOLLEKTIVBRANSJENS STRATEGI:

---

- Visjon:** Forenkle folks liv
- Misjon:** Skape stadig bedre mulighet til å bevege seg fritt på en bærekraftig måte.
- Rolle:** Være arkitekten bak løsninger som knytter ulike mobilitetsløsninger sammen med kundebehovet.



## Kollektivtrafikkforeningens verdier:

Vi skal:

- være samlende for hele bransjen
- være åpen mot hverandre og mot omverdenen
- dele med hverandre
- lære av hverandre og av andre nasjonale og internasjonale aktører
- være innovative og bidra til framtidsrettede mobilitetsløsninger.

## Kommunikasjon:

I kommunikasjon er egenskapene våre at vi er åpen, engasjert, fremoverlent og relevant. Stilen er saklig, engasjerende og kundenær.

## Hvem er planen for:

Kap. 1 Strategien og kap. 2 Strategiske områder er for kollektivbransjen. Kap 3 Handlingsplan er rettet mot Kollektivtrafikkforeningens arbeid i forum, komiteer, styre, sekretariat m.m.

## FN'S BÆREKRAFTSMÅL:

FN's bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å stoppe klimaendringene innen 2030. Kollektivbransjens arbeid støtter direkte opp om flere av målene og delmålene.

Vi har beskrevet hvordan nedenfor.



### Bærekraftsmål 3: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle.



Kollektivtrafikkens viktigste miljøbidrag er å få flere til å sette fra seg bilen og begynne å reise kollektivt. En helhetlig mobilitet som inkluderer bysykler, innfartsparkering, sparkesykler, buss, bildeling og holdeplassfasiliteter er alle elementer som vil bidra til økt attraktivitet for kollektivtransporten, og bidra til redusert trafikk på veiene. Å reise kollektivt betyr økt fysisk aktivitet, det betyr også redusert trafikk som medfører bedre luftkvalitet og lavere risiko for ulykker, og som igjen bygger positivt opp under helseaspektet.

### Bærekraftsmål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst.



Kollektivtrafikkens bidrag til anstendig arbeid og økonomisk vekst handler om å gjøre utdanning og arbeidsliv tilgjengelig for alle innbyggere. God mobilitet bidrar til å skape velfungerende og miljøvennlige byer, verdiskapende næringsregioner og handel. Mobilitet bidrar til høyere produktivitet, innovasjon, økonomisk vekst, økt sysselsetting og mer likhet.

## Bærekraftsmål 9: Innovasjon og infrastruktur



Innovasjon, infrastruktur og mobilitet henger tett sammen for å videreutvikle kollektivtrafikkens nullutslippsløsninger. Teknologitviking bidrar til enklere og mer fleksible reiser, gjennom eksempelvis reiseinformasjon i sanntid, eller system for bestillingstransport.

## Bærekraftsmål 10: Mindre ulikhet



Økonomi, funksjonsnedsettelse, alder og bosted kan være til hinder for deltakelse i samfunnet. Kollektivtrafikken skal være tilgjengelig for alle, også reisende med funksjonsnedsettelse, ved universell tilrettelegging av tilbudet. God mobilitet til en lav og konkurransedyktig pris, bidrar også til at de uten egen bil har like muligheter til å delta i samfunnet.

## Bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og samfunn



Kollektivtrafikken er en pådriver for at utviklingen innen mobilitet bidrar til et bærekraftig samfunn, attraktive bo- og arbeidsregioner og bidrar til å binde byer og tettsteder sammen. Trafikkproblemer gir redusert livskvalitet, utslipp og store negative økonomiske konsekvenser. Mer og bedre kollektivtransport, at flere sykler og går og restriktive tiltak for bruk av personbil er viktige tiltak for å oppnå bærekraftige byer og samfunn.

## Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon



Bærekraftig forbruk og produksjon handler om å gjøre mer med mindre ressurser, og dermed redusere miljøbelastning og klimagassutslipp knyttet til aktiviteter. Et bedre kollektivtilbud vil bidra til å redusere behovet for transport av en person pr. privatbil. Krav til økt gjenbruk og å inkludere sirkularitetskrav ved innkjøp, drift og avhending av materiell i sektoren er viktig i arbeidet mot det grønne skiftet, og er med på å endre transportsektoren.

## Bærekraftsmål 13: Stoppe klimaendringene



Kollektivtrafikken er et viktig og populært bidrag til en sosialt rettferdig klimapolitikk. Klimautfordringer innebærer at utslipp må ned i alle sektorer. Som følge av teknologiske forbedringer har utslippsintensiteten per kjøretøy falt, men transportveksten har nullet ut gevinstene. At trafikkveksten tas med kollektivtrafikk, sykkel og gange, bidrar til en bedre transportfordeling, mindre kø og et triveligere bymiljø. Kollektivbransjen jobber mot nullutslipp innen kollektivtransporten.

## Bærekraftsmål 17: Samarbeid for å nå målene



fortettingsstrategi.

For å lykkes med å nå bærekraftsmålene er det nødvendig med godt samarbeid mellom kollektivaktører, myndigheter, næringsliv, eiere, operatører og kunder, med felles mål om et bærekraftig samfunn. For å bidra til videre vekst i kollektivtrafikken, er man avhengig av samarbeid med andre, eksempelvis ved innføring av restriktiv bilpolitikk og

## KOLLEKTIVTRAFIKKEN VED ET VEISKILLE:

---

I 2019 ble det gjennomført 718 millioner reiser med kollektivtrafikk i Norge. Gjennom flere år har kollektivandelene vokst, spesielt i byområdene. Så kom pandemien, og ved utgangen av 2022 var antall reiser på om lag 90 prosent av 2019-nivået, mens biltrafikken i byområder og spesielt elbil har styrket sin konkurransekraft.

Sammen med en ny økonomisk og teknologisk virkelighet betyr dette at Norge står ved et viktig veiskille. Manglende finansiering og fravær av samordning kan føre kollektivtrafikken inn i en negativ spiral med fallende markedsandeler. Men det er også store muligheter for videre vekst i kollektivtrafikken, og gi enda flere tilgang på bærekraftig bevegelsesfrihet. Kollektivtrafikken er avgjørende for å nå klima- og naturutfordringene, men også flere andre av bærekraftmålene som god helse og mindre ulikhet.

I dette arbeidet må kundens behov være det styrende, og vi må bruke teknologi og informasjonen som er tilgjengelig til å gjøre tilbudet mer relevant for den enkelte. Tilbudet må bli mer fleksibelt, noe som vil utfordre tjenesteutforming, billettsystemer og planleggingssystemer.

Skal vi lykkes med omstillingen vi nå har foran oss må vi samle laget og ta et helhetlig, bærekraftig og kundesentrisk utgangspunkt. Omstillingsprosessen må være innsiktsdrevet, målbasert og inkluderende. Omstillingsplanen bør være et samarbeid mellom flere viktige samfunnsaktører, og må inkludere både regionalt og nasjonalt nivå for å kunne hente ut de samfunnsgevinstene pandemien har åpenbart.



## 2. STRATEGISKE OMRÅDER

### GRUNNPILARER:

Kollektivtrafikkforeningens virksomhet skal bygge opp under FN's bærekraftsmål, og foreningens tre grunnpilarer som er gjennomgripende og overordnet i alt vi gjør:

- Kunden – vi skal alltid ha et radikalt kundefokus
- Klima og miljø – all mobilitet vi leverer skal bidra til bedre klima og miljø
- Samfunnsnytte – all mobilitet vi leverer skal generere samfunnsnytte

**All vår virksomhet skal skje innenfor dette triangelet, og skal bygge opp under FN's bærekraftsmål:**



#### Kunden:

En av hovedtrendene i samfunnet er økt individualisering. For å være relevante og foretrukne mobilitetsleverandører må kollektivbransjen ha et radikalt kundefokus. Det betyr at vi skal tenke kunde i alt vi gjør, og ved økt bruk av data skreddersy og tilby mest mulig individuelle reiser til den enkelte kunde. I en økonomisk krisetid, vil kollektivtrafikk og andre bærekraftige modaliteter bli en enda viktigere del av løsningen.

#### Klima og miljø:

Grønn bok viser at Norge er betydelig på etterskudd med å nå klimamålet om 55 % utslippskutt innen 2030, og samferdselsprosjekter er en viktig kilde til nedbygging av natur og matjord. Kollektivtrafikken spiller en avgjørende rolle i å løse klima- og naturkrisen, og er et viktig og populært bidrag til en sosialt rettferdig klimapolitikk. Nullvekstmålet er viktig for Norge, og har ført til at veksten i persontransporten har skjedd med kollektiv, gange og sykkel i de store byene. Så kom pandemien, kollektivtrafikken tapte og bilen beholdt sin konkurransekraft. Med dagens økonomiske

og teknologiske utvikling står vi nå foran et veiskille. Økende satsing på kollektivtrafikk, sykkel og gange gir færre kjøretøyer spesielt i byene, noe som gir miljøeffekter også når personbilene er nullutslippskjøretøy. Bærekraftig mobilitet og løsninger for myke trafikanter må derfor løftes inn som del av løsningen i alle samfunnplaner.

### **Samfunnsnytte:**

Satsing på kollektivtrafikk genererer svært stor samfunnsnytte. Kollektivtilbudet er et velferdstilbud, og kan for mange erstatte bil. Kollektivtrafikken har en viktig funksjon i å redusere ulikheter i samfunnet. Den vil også kunne utsette behovet for kostbare motorveiprosjekter, og vil på kort tid gi mange flere reisende et bedre tilbud også ved bruk av eksisterende infrastruktur. Kollektivtrafikken har positiv innvirkning på tilgjengelighet, mobilitet, produktivitet og arbeidsmarkedsregioner samt bærekraftig utvikling av bysamfunn

Vår del av kollektivbransjen består av virkemiddelselskap som er demokratisk organisert. Vår oppgave er å maksimere samfunnsnyttene, og sikre at mobiliteten er for alle.

## MÅL:

---

### A. GJØRE HVERANDRE GODE

Kollektivtrafikkforeningen legger til rette for at medlemmene skal utvekste erfaringer og kunnskap ved å utvikle og fornye møteplasser, der medlemmene bygger på hverandres løsninger og samarbeider tett for å utvikle enda mer framtidsrettede mobilitetstjenester. På denne måten utnytter vi samfunnets ressurser på en bedre måte. Nye og bedre løsninger skapes ofte i skjæringspunktet mellom ulike fagområder, samarbeid på tvers, også med eksterne aktører, er derfor svært viktig. Vi skal være samlende for bransjen, og hente inn, koordinere og spre kunnskap og innsikt som finnes.

### B. ØKE OPPMERKSOMHET OG KUNNSKAP OM BÆREKRAFTIG MOBILITET

Kollektivtrafikkforeningen skal være kollektivtrafikkens klare og tydelige stemme, og skal fortløpende utvikle vår strategi og sette dagsorden. Foreningen skal ha en klar faglig tilnærming i alle spørsmål, løfte oss sammen og bidra til å realisere politiske mål. Vi skal hente erfaringer nasjonalt og internasjonalt, og formidle kunnskap om både dagens og framtidens mobilitet.

Kollektivtrafikkforeningen skal samhandle med andre aktører som er opptatt av mobilitet, være en inspirasjonskilde og skape arenaer for dialog.

### C. ØKE INNOVASJONS- OG GJENNOMFØRINGSEVNE

Innbyggerne har blitt mer vant til fleksibilitet, og ser ut til å etterspørre mer fleksible løsninger for reiser, arbeid og fritid framover. Hele samfunnet er blitt gjennomdigitalisert, noe som gir store muligheter for kombinerte mobilitetsløsninger, og ikke minst for mer effektiv bruk av eksisterende infrastruktur. Dette er muligheter vi som bransje må gripe. For å lykkes må vi samarbeide om å utvikle tjenester som er relevante for nye kundebehov, og være i forkant ved å ta i bruk ny teknologi og utvikle nye løsninger. Vi må være klare til å gjøre nødvendige grep for å styrke samarbeid og samordning på tvers for å gi et best mulig tilbud til de reisende, og for å få mest mulig mobilitet for pengene.

# 3. HANDLINGSPLAN

## INNLEDNING:

---

*Handlingsplanen er en samling tiltak som konkretiserer og bidrar til å realisere målene i kap 2. De har konkrete effekter i form av samfunnsnytte, ved at de optimaliserer samfunnets bruk av ressurser til den samfunnsnyttige tjenesten kollektivtrafikk.*

*Tiltakene bygger opp under bransjens delingskultur, der fagfolkene rundt om i landet har nytte av kolleger og utvikling som gjøres i andre selskaper/deler av landet. For å evne å være i forkant i en bransje som blir mer og mer teknologisk og digital, er det viktig å kunne bygge på hverandres innovasjoner, og nyttiggjøre seg av ressurser på tvers av geografiske og administrative grenser.*

## A. GJØRE HVERANDRE GODE

Vi skal:

- Sette tydelige mål for forum og komiteer, og utnytte deres fagkompetanse til innovasjon og utvikling. Sørg for at de er relevante og attraktive arenaer for erfaringsutveksling, felles kompetanseheving og samarbeid innad og mellom fagområder.
- Gjøre Kollektivkonferansen til Norges viktigste møteplass for kollektivtrafikk/mobilitet.
- Bidra til å utvikle nye løsninger og arbeide målrettet med innovasjon og for å dele felles løsninger og teknologi
- Videreutvikle rutiner for kommunikasjon til nyansatte, medlemmer, folkevalgte og samarbeidspartnere, herunder formidle verdien av samarbeidet i bransjen.
- Arbeide for internasjonale standarder
- Bidra til økt samhandling med partnere i Norge og resten av Europa, og søke samarbeid med utdannings- og forskningsmiljøer
- Samarbeide med relevante aktører om faglige rapporter og analyser

## B. ØKE OPPMERKSOMHET OG KUNNSKAP OM BÆREKRAFTIG MOBILITET

Vi skal:

- Sette bærekraftig mobilitet og kollektivtrafikk på dagsorden, og være en pådriver for kollektivtrafikkens rolle som en del av løsningen på samfunnets utfordringer
- Være kunnskapskilde og premissgiver for kollektivtrafikk for media, myndigheter, organisasjoner og samarbeidspartnere, og gi faglige innspill i politiske prosesser.
- Uttale oss om aktuelle saker som har med kollektivtrafikk å gjøre
- Arrangere seminarer, studieturer og andre møter med våre samarbeidspartnere
- Delta på ulike arenaer og beslutningsprosesser i Norge, Norden og Europa. Bruke og videreutvikle vårt Nordiske nettverk; Nordic Mobility Group og nettverket i UITP, og bruke våre forum, komiteer og andre nettverk som en viktig funksjon til å spre inspirasjon og faglig oppdatering
- Utarbeide en årlig rapport om status for kollektivtrafikken i Norge med sentrale resultater, økonomi og utviklingstrekk
- Utarbeide analyser av hvordan ulike scenarier for vekst i kollektivtrafikken kan bidra til å løse nasjonale klima- og bærekraftsmål

## C. BIDRA TIL OMSTILLING GJENNOM ØKT INNOVASJONS-OG GJENNOMFØRINGSEVNE

Vi skal:

- Starte og bidra til prosesser som gir medlemmene et springbrett for videre innovasjon, samordning av ulike tjenester og utvikling av nye forretningsmodeller.
- Videreutvikle delingskulturen for utvikling og innovasjon, tar i bruk og bygger videre på beste praksis-løsninger.
- Fjerne barrierer for samarbeid, utnytte felles ressurser, bruke kundeinnsikt og teknologi til å forbedre kollektivtilbudene, bidra til innovasjon på kjernetilbudet og utvikling av nye forretningsmodeller
- Samarbeide med ulike aktører som tilbyr nye mobilitetstjenester; både nasjonalt og internasjonalt
- Utarbeide beslutningsgrunnlag og jobbe aktivt for økt samarbeid og samordning på tvers av medlemmene

## KONTAKT

Dronningens gate 40  
Postboks 1030 Sentrum,  
N-0104 Oslo  
[kollektivtrafikk.no](http://kollektivtrafikk.no)

